

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 50 Lei
Pe jumătate de an . . . . . 25 „
Pe un pătrar, de an . . . . . 12 1/2 „
Un număr . . . . . 1 Leu.

Manuscrisele se adresează redacției
„Foaia Diecezană” iar banii de prenumăra-
țiune și inserțiuni administrației „Tipo-
grafia și Librăria diecezană” în Caransebeș
Telefon Nr. 30.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concursuri,
edictate etc. publicate de 3 ori, dacă conțin
până la 150 de cuvinte 30 Lei, până la 200
de cuvinte 45 Lei, de aci în sus 60 Lei.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al arhi-
diecezei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu
și mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal,
Bănat, Crișana și Maramurăș.

*Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu
Tatăl și dela Domnul nostru Isus Hristos.*

„Rămâneți întru dragostea mea”.
Ev. Ioan 15, 9.

Cuvântul acesta cu care mă apropii de Voi — iubiților mei fii sufletești — la acest mare și luminat praznic, a sburat de pe buzele Mântuitorului nostru în seara aceea sfântă când a serbat paștile cele mai de pe urmă din vremea petrecerii sale pe pământ, împreună cu sfinții săi învățacei și apostoli. În clipele acelea pline de amintiri scumpe fiecărei inimi creștinești, ale cinei cei de taină, Mântuitorul vedea limpede cu duhul toate cele ce aveau să i-se întâmple peste puțin . . . Iuda-Vânzătorul se strecoară afară, mulțimea strigă „Să se răstignească!” — cuiele sunt gata și pe Golgota se înfige crucea . . . Și când toate acestea, toate batjocurile și bătăile, toate suferințele și chinurile răstignirii îi treceau pe dinaintea ochilor sufletului — ce le cere Mântuitorul apostolilor săi? Nu cere dela dânsii fapte mari de vitejie, nu le poruncește să se înarmeze și să stea gata de luptă, ca să-l apere cu piepturile lor. Nimic din toate acestea. El știa mai dinainte cum se va lepăda de dânsul Petru de trei ori, cum ceilalți apostoli, cuprinși de frică îl vor părăsi și se vor împraștia în toate părțile. Între astfel de împrejurări, un singur lucru le cere Mântuitorul iubiților săi învățacei: „Rămâneți întru dragostea mea! Ori cât de vijelioasă ar fi furtuna ce se va descărca peste puțin, nu lăsați să vi se stingă din inimi focul iubirii voastre către mine, ci mântuindu-o din toate ispitele și cercările vremii celei grele: *Rămâneți întru dragostea mea!*”

Mie mi se pare, iubiților mei, ca și când Mântuitorul s'ar înfățișa și la aceste sfinte Paști ale noastre în mijlocul nostru, așa cum suntem adunați la rugăciune, și întinzându-și mâinile spre binecuvântare ne zice și nouă: „*Rămâneți întru dragostea mea!*”

Și noi am trecut prin vijelia unei crâncene furtuni și urmările ei păgubitoare se mai vad încă pretutindeni. În multe familii apasă inimile jalea pentru cei pierduți din mijlocul lor, lipsuri și griji și năcazuri de tot felul se țin lanț prin casele creștinilor, certe și neînțelegeri amare umplu cu zgomotul lor întreg cuprinsul țării și, ceace-i mai rău decât toate acestea: **patimi** și păcate și fărădelegi au prins rădăcini și s'au înstăpânit pe viața multora din fiii poporului nostru. În învălmășagul acesta zgomotos al vieții de după războiu, multe glasuri de chemare spre mai bine bat la urechi surde și rămân neascultate. Glasul orfanilor, glasul văduvelor și al invalizilor, glasul inimei și al milostivirii, ba uneori ni se pare că chiar și glasul minții celei luminate răsună în pustiu. Un singur glas însă, nu ne este îngăduit cu nici un preț să-l lăsăm nebăgat în seamă. E glasul care se desprinde dela masa cinei celei de taină, e glasul cu care se coboară și astăzi Hristos Domnul între noi zicându-ne: „*Rămâneți întru dragostea mea!*”

Dragostea lui Hristos e cea mai strălucitoare vatră de lumină în istoria lumii. Ea este atât de luminoasă încât nici un întunec nu o poate cuprinde. Prin patimile și prin moartea sa izbăvitoare pe cruce, Mântuitorul și-a arătat dragostea sa cea fără margini către toți oamenii, deci și către noi. De ea să ne prindem. Când lumea și oamenii dimprejurul nostru ni-se vor părea fără dragoste, să ne luăm scăparea la dragostea cea neînșelătoare a lui Hristos. Când patimi și slăbiciuni se vor ridica înăuntrul nostru, la ea să căutăm tărie și curaj de luptă împotriva lor. Când năcazuri și strămătorări ne împresoară din toate părțile și când ni s'ar părea că nu mai înțelegem gândurile lui Dumnezeu față de noi,

atunci să ne întoarcem inimele spre Hristos cel răstignit, care din mijlocul suferințelor de pe lemnul crucii ne zice: „Rămâneți și acum întru dragostea mea! Că precum Tatăl m'a iubit pe mine, așa și eu vă iubesc pe voi. El nu m'a iubit cu o iubire slabă, care să nu aștepte dela mine nimic, ci iubirea lui e profundă și tare — de aceea mi-a dat să iau asupra mea durerile și păcatele lumii. Așa și voi, când sunteți apăsați de poveri și suferințe și sunteți purtați prin vremuri grele, să nu credeți că s'a stins ori că ar fi slăbit iubirea Celui de sus cătră voi, ci mai vârtos să le priviți ca o școală prin care vă crește sufletul vostru mai mare și vă pregătește spre o chemare mai înaltă. Deci să nu vă slăbească credința, ci: **Rămâneți întru dragostea mea!**“

Cum să nu înțelegem noi acest glas, când știm că după Vinerea patimilor a urmat Dumineca Invierii! Și cine dintre noi să fie atât de târziu la pricepere și atât de nerecunoscător, încât să nu simtă iubirea a toate covârșitoare a Celui de sus, care după suferințe și asupriri de veacuri, după umilirile și jertfele crâncenului război prin care am trecut, ba chiar îndelung răbdător pentru toate scăderile cele dintre noi, totuși ne-a scos din groapă la lumina libertății și a invierii noastre?! O cât de mare și izbăvitoare s'a arătat dragostea Ta Doamne și a unuia născut Fiului Tău cătră noi poporul și lucrul mânilor Tale! Înaintea ei ne proșter-nem și ne închinăm!

Intr'adevăr, iubiților mei, dacă și-ar deschide oamenii inimile ca să înțeleagă cât de mult ne iubește Hristos Mântuitorul nostru, atunci altfel l'ar iubi și ei pe Dânsul, altfel ar împlini poruncile Lui și altfel și-ar întocmi viața lor. Gândiți-vă la toate cele ce le-a făcut Hristos pentru noi și pentru a noastră mântuire prin dragostea cu care El ne-a iubit mai întâi pe noi — și atunci veți înțelege cât de mare trebuie să fie și dragostea **noastră** cătră Dânsul. Oare ar putea cuprinde inima omenească ceva mai sfânt și mai înălțător decât această dragoste înflăcărată cătră Mântuitorul și Stăpânul ei? Să ne umplem deci de dragostea cea cătră Hristos, să aprindem făclia învățăturilor Lui în mințile noastre, să facem stăpână voința Lui peste faptele și simțemintele noastre, căci numai astfel vom împlini cuvântul care și nouă ni l'a spus: **„Rămâneți întru dragostea mea!“**

Acest cuvânt mai are un înțeles de mult folos pentru noi, care încă trebuie împlinit, anume acela: ca să ne purtăm și într'olaltă, **unul cătră altul**, cu dragostea pe care Hristos ni-a arătat-o. Să iubim pe semenii și frații noștri, cu iubire curată. Să fim răbdători și cu îngăduință unul cătră altul, de șapte ori câte șapte iertându-ne

unul altuia greșalele. Pe cel slab să-l întărim. Pe cel căzut să-l ridicăm. Pe cel întristat să-l mângăiem. Pe cel în lipsă să-l ajutăm. Pe cel ce are daruri mai mari decât noi să nu-l pizmuim. Să alungăm ura și răsbunarea din inimi. Să binecuvântăm pe cei ce ne blastămă. Să facem bine celor ce, orbiți de păcat, ne vor răul. Față de toată răutatea și dujmănia lumii să rămânem în dragostea lui Hristos. Că noi suntem chemați să lucrăm la așezarea împărăției lui Dumnezeu, ear această împărăție nu se clădește cu ură, cu pizmă și cu vrășmășie, ci cu uneltele adevărului, ale bunătății și iubirii. Aduceți-vă aminte de pilda Celui ce a zis: **„Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca cineva sufletul său să-și pue pentru prietini săi“** (Ioan 15, 13) și nu uitați nici când îndemnul Lui: **„Rămâneți întru dragostea mea!“**

De câte ori aud rostindu-se numele Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos, mi se pare că aud și această rugămintă prietenească a Lui cătră noi. Fiecare cruce pe care-mi cad privirile, fiecare turn de biserică pe care-l văd ridicat spre cer, fiecare icoană de pe altar, fiecare cântare dela strană și cuvânt din evanghelie, par'că-mi șoptesc cu bunătatea privirilor Lui: **„Rămâneți întru dragostea mea!“**

Primiți, iubiților mei fi sufletești, răsunetul acestui cuvânt în inimele Voastre! Hristos Mântuitorul nostru, trecut dela vîna cea de taină prin groapa cea goală, Vi-l trimite astăzi ca o solie a Invierii. Faceți-l să rodească în sufletele Voastre, în vieța Voastră, întru faptele cele luminoase ale iubirii, cari singure au preț netrecător. Iar când ochii Voștri se vor închide dinaintea frumșetii trecătoare a acestei lumi, atunci Cel ce este **Invierea și Viața** să Vă poată primi în lăcașurile Părintelui Său cu cuvintele: **„Tu ai rămas întru dragostea mea! Slugă bună și credincioasă, întră întru bucuria Stăpânului Tău!“**

După aceste împărtășindu-Vă binecuvântarea Noastră arhierescă, ca aceste sfinte sărbători ale Invierii să le petreceți în pace și cu bucurie și să le ajungeți întru mulți ani întru dragostea lui Hristos, am rămas

Sibiului la sărbătorile Invierii Domnului din anul 1922.

al Vostru al tuturor de tot binele voitor:

Nicolae Bălan

arhiepiscop și mitropolit.

Virtutea cea mai aleasă.

Tot natul, ca om, după firea creării sale e o ființă îndoită, căci susțâ din suflet și corp; iar ca suflet s'ar potrivi îngerilor, deși Dumnezeu l-a sortat cu o treaptă mai inferioară decât pe aceștia și l-a destinat ca odinioară să înlocuiască pe îngerii cei alungați din ceriu.

Așadar nouă ni s'a pus în vedere o cale scurtă și sigură spre a deveni și etern fericiți, d'aceea și zice Mântuitorul: „Fericiți cei curați la inimă că aceia vor vedea pre Dumnezeu“.

Copilașul de curând botezat e aievea un înger al nevinovăției, și fie că părinții deplâng pierderea unui atare copilaș, biserica a destinat pentru dânsii numai cântări de laudă, căci e recunoscut că un copilaș repostat privește deja spre Dumnezeu.

Și să considerăm ca o mare fericire a muri în stadiul nevinovăției unui copilaș; însă a trăi în lume și a nisui spre cele bune, a duce onest luptă vieții și tot în aceeaș nevinovăție copilarască e în realitate o datorință creștinească. Aceasta e cea mai sfântă datorință, cel mai sublim decor al tinerimei, cea mai sigură tericire a vieții.

Să vețuim în lumea aceasta în sens duhovnicesc pururea împotrividu-ne cercărilor trupești, adevă a învinge dorințele (poftele) cărnii, precum și a-le nimici acestea, ar fi vârtute creștină, și'n aceasta susțâ lupta eroică a fiecăruia; iar celorce vor învinge în lupta aceasta li să pune în vedere o mare recompensă.

Să nisuiască fiecarele aș susținea inima și mintea în starea de curățenie și nevinovăție ca a unui copilaș, că doară numai în acest caz susținem idealul inocenței; iar într'o astfel de ființă să imaginează îngerii din ceriu.

Să nu vă întinați sau murdăriți vestmântul vostru, ca așa să vă învredniciți a urma — ca intimi prieteni — blândului miel Isus acolo unde vom auzi cântări de preamărire dumnezeiască.

Să ne amintim de acel negustor, care aflând în cutare oraș un mărgăritar de mare preț spre cumpărare, se reîntoarce acasă, își vinde o seamă din avere ca să cumpere acel mărgăritar, știind că bun câștig a făcut. Tot astfel să facă și tinerii de acum și să-și conformeze viața în a învinge uneltirile ce tind a dejosi curățenia și nevinovăția lor, și fie siguri că vor câștiga cea mai aleasă virtute.

E foarte adevărat, că un copilaș de creștin și minor și necorupt încă moștenește în internul său mărgăritariul cel mai de preț și desăvârșit al inocenței; dar din motivul că în om numai dormitează năravul și înclinările trupești, e acest dar sfânt al curățeniei o grație dumnezeiască și

nu virtute personală și nici destoinicie și așa încă nu posede cel mai prețios mărgăritar al nevinovăției.

Mărgăritariul ca măргеaua să formează în mare în anumite scoice, însă și aceste mărgăritare să plămădesc în momente de vifore, sunt apoi aruncate la țermuri de valurile furioase ale mării.

Și cel mai prețuit mărgăritar al nevinovăției încă să derivă, naște și câștigă în lupte aprige a cercărilor trupești. Dacă cutare, probabil din cinstita neștiință, și-a păstrat nevinovăția, și aceasta o putem numi mărgăritar, dar cel mai ales, mai prețuit mărgăritar este celce să derivă dintr'o viață legată de vifore și enorme lupte în cari nevinovăția a fost mult încercată; iar în cazul acesta un atare mărgăritar e virtutea inocenței, e biruința minții și a voinței împotriva poftirilor subordonate trupului.

Sunt cazuri sporadice, când indivizi cu însușiri alese au câștigat laurii unei lupte gigantice contra cercărilor sensuale, ca Iosif din „Test. vechiu“ or sf m. profet Ioan, cari au pus în cumpănă și viitor și viață numai cu văditul scop: a susținea or câștiga acest neprețuit mărgăritar; d'aceea și apar în lume ca stele deosebit strălucitoare, admirați de omenime. Și atari indivizi, extraordinari prin apariția și demnitatea lor, în veșnicie vor triumfa susținând nimbul curățeniei neintinate.

Iar duhul sfânt, creator a tot ce-i mare și frumos în imperiul firei acesteia, precum și'n suflete, acest artist d'asupra artiștilor, imediat ce-i vine înainte o ființă dotată cu'n suflet virgin și nevinovat, exclamă adânc emoționat și cu însuflețire: „Ce frumos e genul inocent în gloria virtuții!“

Să zicem, că: cutare om din satul nostru, care până la mulți ani ai vieții sale n'a ieșit dintre oițele lui și satul său; iar împrejurările silesc ca să meargă până-la orașul din vecinătate; și ajuns acolo vede casă cu etagiu, grădini artificial întocmite, monumente d'ale bărbaților ce s'au binemeritat pentru țară sau orașul acela. Privind el la toate acestea, va înholba ochi mari și cuprins de admirație, va exclama: „Ce frumos e!“ Și posibil că unii orașeni văzându-l privind la celea toate cu mirare, își vor rîde de naivitatea lui, pârându-li-să prea nostimă admirația sa. Eu însă susțin că toată frumșeța și perfecțiunea ce să prezintă vederii noastre, or-că ajunge la auzul nostru, or-că a simțit inima omului: toate sunt opăra duhului creator. Și totuș la apariția acestora ne cucerește admirație, și entusiasm. Dar când ni să dovedește un suflet nevinovat, câtă admirație și însuflețire în om! D'aceea s'o știm că nevinovăția e un mărgăritar de mare preț; iar dacă Dumnezeu aproabă laudă pentru inocență, El și respălătește o ființă curată și nevinovată.

Deci să să considere mult fericită acea tinerețe, carea în urma dotației firești are moravuri liniștite, or-că fiind sub continuă și severă supraveghiere părintească, rămân pân-la maturitate în necunoștința celor nemorale, adecă educați tot ca copilași nevinovați și așa n'au ajuns a fi epuși seducerilor senzuale.

Cel educat onest, modest și cu pudoare, și-a ridicat un zid impenetrabil și un sincer custode contra or ce poftiri necurate, căci imediat ce ar tenta cineva la onestitatea și nevinovăția lui, să alarmează puterile sufletesti, cari să ridică în apărarea sa, și cari vor nizui a susține în curățenia inimei tot ce i-ar fi periculos, ori în detrimentul său. Ca să putem lupta cu succes, să grijim mult a nu neglija ori chiar delătura acele condiții ce tind întru promovarea nevinovăției.

Și mai ales să să țină seamă de vocea conștiinței, să ne păzim a nu o desconsidera, căci imediat s'ar naște gânduri nerușinate, și multe obiceiuri condamnabile s'ar ivi, cari apoi s-ar potența fără să aștepte lupta dintre corp și suflet; iar deșteptarea din nevinovăția copilărească s'ar preface într'o singură și grea cădere în murdăria patimilor.

Deci să oitem necuviința în ținută și vestiminte, fie ca să n-avem pe alți de privitori, căci glăsuște: „Grijește că eu voiu trimite îngerul meu, care te va conduce și păzi în toate căile tale, și te va conduce la locul ce am pregătit ție!”

Fiecarele să aibă gândul său concentrat spre îngerul păzitor și la Dumnezeu cel atotvăzător, și atunci și-a câștigat cel mai eficace leac întru apărarea nevinovăției.

Să nu fim timizi, ci tot ce-i necesar spre susținerea în curățenie a corpului, ori întru îngrijirea bolnavului trup s'o facem cu toată stăruința, căci prin procedura aceasta nu comitem păcat; dar să îndepărtăm cu energie orice motiv de gânduri reutăcioase, prin cari — la tot cazul — neglijăm or în necăm în fel dur ori ce simțământ nobile al inocenței.

Cu etatea să naște și îndoiala în conștiința ta, și'n acest period de trecere între nevinovăția știută și neștiută, așa că ești în dubiu că oare e cutare lucru permis sau neonest, ori că în realitate ți să aruncă cursă, atunci aleargă cu încredere la mamă-ta și tatăl tău și-ți espune sincer cercarea inimei tale.

Mai cu spor ar fi dacă s'ar cere sfatul preotului, carele bucuros ți-ar indica calea ce tinde la susținerea nevinovăției și a demnității. Apoi să-și reamintească fiecarele mizeria în care căzuse cea dintâi păreche de oameni în raiu; căci imediat ce au mâncat din pomul oprit, li s'au deschis ochii, dar nu în înțelesul cum le

promisese diavolul, ci invers și li s'a nimicit orice fericire temporală.

E firesc că cei frivoli vor nisui a vă desarma prin cuvinte batjocuritoare, dar sincer și deschis să le ziceți: „Astea mi s'au pus în vedere, dar ce fericit aș fi dac'aș avea însușirile unui copilaș, căci ni să spune: De nu veți deveni ca copilașii, nici în împărăția cerului nu veți merge!”

Și apoi e cu mult mai greu a susține în curățenie nevinovăția știută decât cea neștiută, căci e dovedit că nu știința esoperează ajutor în ceartă ci voința firmă; iar adesea timpuria știință devine germenul de moarte a nevinovăției în sufletul omului. Atât mărgăritarele cât și orice pietri prețioase sunt mai sigure contra furilor, când în realitate n'avem cunoștința că le posedem. Onestitatea și pudoarea vor fi pururea veghietorii cei mai sinceri ai comoarei acesteia.

Var, 15/28 Septembrie 1921.

Traducere din germană de preotul

Sinesiu Bistreanu.

Sinodul eparhial

al diecezei ortodoxe române a Caransebeșului
periodul XIX sesiunea II, convocat la Caransebeș pe Dumineca Tomii 10/23 Aprilie 1922.

ȘEDINȚA II.

ținută la 11 Aprilie 1922 la 4 ore p. m.

Președinte: P. S. Sa Dl Episcop **Dr. Iosif Tr. Badescu.**

Notar: **Petru Fotoc.**

8. Se cește protocolul ședinței I și se autenticează.

9. Presidiul prezintă rugărilor deputaților Dr. Ioan Sirbu, Dr. Ioan Nedelcu, Sebastian Olariu, Dr. Ioan Fira, Cornel Ștefan și Gavrilă Mihailov, pentru concediu pe întreaga durată a sesiunii prezente.

Concediul rugat se încuviințează.

10. Presidiul prezintă:

a) Rugarea controlorului diecezan Spiridon Șandru, ca să i-se voteze o remunerație corespunzătoare din mijloacele diecezane, până la încadrarea sa.

Se predă comisiei financiare.

b) Rugarea oficiarului consistorial George Borlovan, ca să i-se asigure diferența de salar de bază, până la 1000 Lei, precum și gradațiile amăsurat anilor de serviciu.

Se transpune comisiei financiare.

11. Comisiunea verificatoare prin raportorul său Dr. George Lăbontiu, referență asupra actelor electorale înaintate de Venerabilul Consistor diecezan referitoare la alegerile supletoare la Sinodul Eparhial în cercurile preoțești V. Coșava; XI. Răcajdia, XIII. Oravița-montană și XX. Satul nou, precum și a câte unui deputat mirean în cercul I. Valeaboului și XIX. Bozovicu, aleși pe restul periodului 1921—1923.

Se declară de aleși și verificați ca deputați preoțești:

1. În cercul V. Coșava: Eugen Sudreșean paroh în Coștei;

2. În cercul XI. Racajdia, Romul Ancușa; subdirector în ministerul cultelor în București;

3. În cercul XIII. Oravița-montană: Cornel Ștefan, administrator protopresbiteral în Oravița-montană;

4. În cercul XX. Satul nou: Dr. Moise Ienciu inspector general în ministerul cultelor în București;

Ca deputați mirenești:

1. În cercul I. Valeaboului: Iuliu Vuia, profesor la școala normală în Caransebeș;

2. În cercul XIX. Bozovicu: Romulus Boldea, major în retragere în Borloveni-vechi.

12. Comisiunea specială prin raportorul său Dimitrie Galiciu, raportează asupra comunicatului Ven. Consistoriu Nr. 4593 E ex 1921, în chestiunea fondului de penziune al funcționarilor diecezan, precum și în chestiunea fondului pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor rămași după preoții reșoși din Eparhia noastră și face propunerea: „Sinodul Eparhial susține dreptul său asupra fondului de penziune, precum și asupra celui pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor rămași după preoții reșoși din Eparhia noastră, invitând Consistoriul diecezan, ca în conțelegere cu celelalte Eparhii, se intervină la Înalțul Guvern, pentru întregirea anuală a sumei necesare în scopul acoperirii penziunilor conform legii generale de penziune“.

La acest obiect vorbesc deputații Mihail Gașpar, Dimitrie Sgaverdea, Romul Ancușa și Dr. Mihai Gropșian, care face următorul amendament: „Înalțul Guvern este rugat, ca în scopul augmentării fondului de penziune al preoților, văduvelor etc. să stabilească în bugetul statului alocațiune cuvenită, — iar dreptul de pensionare al celor interesați să se mențină exclusiv autonomiei bisericești“.

După acestea se enunță următorul concluz:

Sinodul eparhial susține dreptul său asupra fondului de penziune, precum și asupra celui pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor rămași după preoții rășoși din Eparhia noastră, invitând Consistoriul Diecezan, ca în conțelegere cu celelalte Eparhii, să intervină la Înalțul Guvern, pentru întregirea anuală a sumei necesare în scopul acoperirii penziunilor conform legii generale de penziuni.

În special:

Înalțul Guvern este rugat, ca în scopul augmentării fondului de penziune a preoților, văduvelor etc. să stabilească în bugetul statului, alocațiunea cuvenită — iar dreptul de pensionare al celor interesați, să se mențină exclusiv autonomiei bisericești.

13. Raportorul comisiunii petiționare Mihail Gașpar prezintă cererea văduvei de învățator Sofia Popovicu n. Cherciu din loc, pentru a se vota un ajutor pe seama sa și a ficei sale bolnavă, Eugenia.

Se transpune Consistoriului Diecezan, pentru competență rezolvire.

14. Raportorul comisiunii bisericești Dr. Vasile Loichiță, prezintă raportul general al Consistoriului diecezan sub Nr. 1190 B. ex 1922, făcând următoarea propunere:

Sinodul eparhial în general ia raportul senatului străns bisericesc la cunoștință și se aclude la protocol sub litera C.

În special Sinodul eparhial:

1) ad I. Ia cu vie plăcere la cunoștință concluzul Preasfințitului Sinod episcopesc al provinciei noastre mitropolitane, luat în ședința dela 22 August 1921 sub Nr. 14, prin care cu considerare la meritele câștigate pentru biserică și neam printr'un serviciu îndelungat, a fost promovat la treapta ierarhică de arhiereu Înalț Prea Cuvioșia Sa Domnul arhimandrit și vicar episcopesc Filaret Musta, precum și actul hirotoniei întru arhiereu a I. P. C. Sale îndeplinit la 5 Octomvrie 1921, în catedrala din Sibiu, — și urează Prea Sfinției Sale arhiereului Filaret Musta viață îndelungată, ca să poată continua activitatea sa binefăcătoare pentru biserică și neam.

2) ad II. Sinodul eparhial invită Consistoriul eparhial, să continue demersurile la forurile competente, ca eventual pe cale diplomatică, să se obțină ameliorarea situației bisericești a credincioșilor noștri, cari se află sub ocupațiune sârbească, solicitând atât pentru biserică, cât și pentru credincioșii noștri aceeași libertate religioasă de care se bucură biserică sârbească și credincioșii ei în România Mare.

3) ad VII. Sinodul eparhial invită Consistoriul eparhial ca pentru stărpirea concubinatelor să intervină la forurile de drept, ca Corpurile Legiuitoare să aducă o lege pentru îndreptarea acestui rău.

4) ad XVI. Sinodul eparhial ia cu plăcere la cunoștință întregirea protopresbiteratelor Buziaș și Oravița montană și invită Consistoriul eparhial, ca și protopresbiteratele Panciovei și Bisericii-albe, să fie cât mai curând îndeplinite.

Vorbesc la obiect P. S. Sa Dl Arhiereu Filaret Musta, deputații Dr. George Popovicu, Dr. Dimitrie Cioloca, Traian Oprea, Iuliu Vuia și Ioan Pepa, care roagă, ca să se facă pașii de lipsă, ca în comisia, care se va înstitui din partea ministerului de esterie pentru regularea chestiilor bisericești și școlare cu regatul Iugoslav, să fie reprezentată și eparhia noastră. Mai vorbesc apoi deputații Mihail Gașpar, Dr. Mihai Gropșian, Petru Bernaz și Dr. Moise Ienciu. P. S. Sa Dl Episcop dând la chestiile sulate de vorbitori deslușirile necesare, cu considerare la timpul înaintat ridică ședința și anunță proxima ședință pe Marți la 12 Aprilie 1922 la 10 ore a. m.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu.

Petru Fotoc

notar.

(Urmează)

Ș T I R I

Dumineca Tomii, fiind ziua, în care se deschid sinoadele noastre eparhiale, s'a serbat la Caransebeș cu un fast neîntrecut. A pontificat la sf. liturghie împreună cu chemarea Duhului sfânt P. S. Sa Arhiereul Filaret Musta asistat de P. On. Domni protopopi Traian Oprea (Vârșet), Spiridon Șandru (Caransebeș), George Petrescu (Caransebeș) și de M. On. Domni Romul Ancușa, subdirector în ministerul cultelor, Ioan Gheția administrator protopresb. în Buziaș și Teodor Șandru, profesor de religie la școala normală și civilă din loc. Ca diacon

a servit M. On. Domn protodiacon Sabin *Evuțian*, directorul liceului Traian Doda. Răspunzoriile le-a cântat în mod admirabil corul Reuniunii române de cântări sub conducerea profesorului Petru *Bancea*. În decursul sf. liturgii s'a celebrat parastas solemn pentru marele mitropolit Andrei Șaguna; pentru fericiții episcopi Popasu și Popea, pentru marele mecenat Emanuil Gojdu și pentru ctitorii și binefăcătorii diecesei noastre. S'a citit testamentul lui Gojdu. Public numărös, în special mulți deputați sinodali, au asistat la serviciul divin.

Regele Alexandru al Sârbiei a fost zilele aceste la București și Sinaia ca oaspe al familiei regale române, de unde s'a întors la Belgrad.

Episcopul Clujului a anunțat în sinodul eparhial, că a hotărât să facă un pelerinajiu la mormântul lui Stefan cel Mare, care a fost întemeietorul episcopiei Vadului și Feleacului, reinviată acum.

Oaspe distins. Vineri în 28 Aprilie n. a sosit în orașul nostru episcopul cv. luteran din Sibiu Dr Fridric *Teutsch* în vizitație canonică. I-s'a făcut o primire solemnă cu participarea autorităților și a fruntașilor cetățeni de religia cv. luterană. Distinsul oaspe a locuit la reședința episcopescă fiind oaspele episcopului nostru. La ora 4 d. a. a luat parte la serviciul divin în biserica evanghelică, rostind o prea frumoasă predică. Biserica a fost ticsită de public ales, cu reprezentarea tuturor autorităților. Au urmat apoi vizite. Între alții Dl Dr *Teutsch* a vizitat și liceul nostru, unde l-au întâmpinat membrii cercului didactic dela toate școalele. Seara între orele 7 și 8 s'au făcut recepțiunile. A urmat banchet la „Pomul verde“. A doua zi dimineața la orele 9 înaltul oaspe a părăsit orașul nostru.

Dl Constantin Tunei a fost numit administrator al Băilor Erculane.

Concertul „Reuniunii de Cântare“ din Caransebeș. În Duminica Tomii a dat „Reuniunea de Cântări“ în sala dela „Pomul Verde“ un splendid concert cu valorosul concurs al filarmoniceii din loc. Programul select și succesul moral și material a încoronat din nou o muncă neasemuit de mare cu toate roadele ei. Reuniunea s'a prezentat numărösului public cu un cor bine disciplinat și cu un entuziasm nedescris. Sala era ticsită de lume și aplauzele nesfârșite au arătat și de astădată, cât de frumoasă e muzica noastră națională și ce farmec se desprinde din ea, când i-se dă toată atenția. Menționez și de astădată meritul solistelor: D-na S. Burdea, D-șoarele Beuca, Draghici și Tulea și al D-lor P. Magdeșcu, S. Câmpian și G. Bona, cari sprijinesc cu frumosul lor glas activitatea Reuniunii de Cântare. După concert urmă dans până dimineața. *Spectator.*

Donațiuni. Subsemnații, în numele comunei bisericesti din Logojel, pe aceasta cale aducem mulțamiile noastre marimonioșilor creștini, cari ca un prinos de mulțămintă către bunul Dumnezeu donează: Dl Petru și Emilia B. *Costescu*, care în decurs de 30 de ani, a fost luminătorul propovăduitor al culturii în subsemnata

comună, ear de prezent director al școalei primare de stat din Logojel, depune o sumă de 1000 Lei. Dl Lazar și Ana *Borlovan* marele comerciant din Logojel, fost primar, epitrop, depune suma de 1500 Lei, pe lângă alte donațiuni și jertfe, făcute și aduse Dlui, pe seama sf. biserici de aici. Bunul Dumnezeu să-i țină întru mulți ani, spre mândria și fala bisericii noastre. Logojel la 9/22 Aprilie 1922. *Ioan Alexandrescu* paroh, *Nicolae Vănuțu* epitrop, *Ioan Popescu* învățător.

Etatizarea școalelor noastre confesionale.

Toate sinoadele noastre eparhiale din Ardeal și Bănat au hotărât susținerea școalelor confesionale. În sinodul arhidiecezan din Sibiu s'a făcut raport oficial, că etatizarea (statificarea) școalelor s'a făcut cu o totală desconsiderare a legilor în vigoare și a autonomiei bisericesti. Întâi s'au etatizat învățătorii rămânând astfel școalele fără învățători și apoi s'au dispus rechiziționarea edificiilor. Consistorul a protestat de multe ori contra acestor ilegalități. Se remarcă faptul, că etatizarea s'a resfrânt numai asupra școalei confesionale române.

Conferința dela Genova. La Genova se continuă conferința statelor europene. Desbaterile nu merg de tot neted, ba chiar era pericol ca să se închidă conferința. Rusia și Germania au făcut chiar în cursul conferinței un acord separat, oferindu-și reciproc cele mai însemnate avantagii economice. În fața acestui fapt săvârșit prin surprindere, celelalte state nu s'au putut încă înțelege asupra măsurilor de luat.

Eftinirea traiului. În ultimul consiliu de miniștri s'a discutat și chestiunea scumpetei de acum, care ia proporții tot mai mari. Chestiunea scumpetei va fi supusă consiliului economic superior, iar hotărârile aduse vor fi supuse ratificării unui consiliu de miniștri. Între altele se va propune ca esportul vitelor, care e liber pentru Ardeal, Bucovina și Basarabia, să fie restrâns.

P. Sf. Sa Episcopul diecezan a invitat cu ocazia sinodului la masa sa ospitală pe deputații sinodali, oferind 3 prânzuri pentru câte 18—20 persoane.

Partea oficială.

Nr. 2634 Șc. ex 1921.

CONCURS.

Pentru conferirea unui ajutor de 244 Lei din „Fundațiunea „*Nicolae Popea*“ se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

La acest ajutor pot reflecta învățăceii români ortodoksi, cu purtare morală bună precum și sodali morali și crutători, cari vor începe meserie de sine stătătoare, preferindu-se învățăceii și sodalii în branșa librăriei, tipografiei și com-pactoriei.

Cererile de concurs sunt a se adresa Consistoriului diecezan gr. ort. român din Caransebeș, fiind instruite cu următoarele documente alăturate în original sau în copii autentice:

1. Estrasul de botez, provăzut cu clauzula preotului local competent, că concurentul și acum aparține bisericii ort. române din mitropolia noastră;

2. Atestat de sărăcie dela primăria comunală, vidimat și de preotul local, despre starea materială și socială a concurentului și a părinților săi;

3. Testimonii școlare și eventuale atestate de serviciu despre progresul și purtarea morală din anii trecuți.

Caransebeș din ședința conzistorială plenară ținută în 10/23 Martie 1922. 2—3

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu.

CONCURSE.

Pentru îndeplinirea parohiei a II-a de clasa a II-a din **Caransebeș** să escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Foaia diecezană.

Emolumente:

1. Sesiunea parohială și anume:

a) Parcela Nr. top. 3162, 3163, la locul numit „Racovița” în complex de 6 jugere 1237□.

b) Parcela Nr. top. 6193, la locul numit „sub Lonța” în complex de 8 jug. 1180□.

c) Jumătate din parcela Nr. 2198, 2199, 2220 la locul numit la „cotul Sebeșului” în complex de 5 jug. 641□.

d) Parcela Nr. top. 6502, 6503, 6504 la locul numit „Lunca Grofului” în complex de 13 jug. 46□.

După această parcelă alegândul preot va primi dela fabrica industrială de lemne dela locul numit „Balta sărată” anual 400 Lei și 30 metri de lemne pentru foc.

2. Birul parohial anual câte 1 Leu dela casele românești, cari să aflu în partea stângă, începând dela podul de fer dela Caransebeșul nou până la podul de fer către gara mare în strada Orșovei, strada din piața grânelor, piața unirei, strada episcopului Ioan Popasu, piața general Dragalina, strada Lugojului, apoi stradele întregi cum e strada mică, strada ghetăriei, strada spitalului, a tribunalului, a abatorului, a dâlmei, a morii, a Sebeșului, a Teușului, strada Pavel Chinezul, Căpitan Temeș, a Timișului, a liceului, protopop Tomici, a primăriei, fabrica dela Balta sărată și fabrica de piele.

3. Stola uzuată, dela boteze, conunii și înmormântării.

4. Alte venituri accidentale după epitrafir.

De cortel de ocamdată va îngriji alesul.

Recurenți vor avea să-și înainteze petițiile de concurs cu documentele necesare referitoare la calificare. P. On oficiu protopresbiteral din Caransebeș în termenul prescris.

Se observă că întrucât se va ivi necesitatea a se face schimbare în noua arondare a parohiilor și a

sesiunii parohiale, alesul va trebui să se învoiască și supună.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral ort. rom. concernent.

Nr. 1139 B. ex 1922.

Acest concurs se publică cu aceea, că având în vedere că orașul Caransebeș este sediul episcopiei și că este neapărat de lipsă ca preoții parohiilor din Caransebeș să fie calificați pentru parohii de clasa I, Consistorul diecezan decide, ca dintre concurenții la această parohie vor fi preferați cei cu calificarea pentru parohii de clasa I. Prin acest deciu se aprobă hotărârea Comitetului parohial luată în această privință în ședința din 19 August 1918.

Caransebeș din șed. consist. ținută în 7 Aprilie 1922.

2—3

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu.

Pentru îndeplinirea postului de paroh la parohia de clasa I din comuna **Recița-montană**, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile socotit dela prima publicare în Foaia Diecezană.

Emolumente:

1. Dela societatea U. D. R. anual Lei 800. — 24 metri lemne aduși acasă ca relut echivalent al sesiunii parohiale.

2. Tot dela această societate un adaus de scumpe revocabil de Lei 4000 anual, plus contravaloarea a 16 metri lemne.

3. Locuință în natură constătătoare din 4 camere și dependentele.

4. Birul preoțesc anual Lei 1600 plus un adaus personal revocabil, din partea comunei bisericesti de Lei 2000 anual.

5. Stola uzuată.

Comuna bisericescă așteaptă dela alegândul paroh ca să dea deosebită atențiune amvonului.

Recurenții își vor înainta rugărilor instruite reglementar în termenul fixat oficiului protopopesc al Bocșei din Bocșa-montană, și se vor prezenta în biserica din Recița credincioșilor în una din Duminecile sau sărbătorile din între timpul concursual, la nici un caz însă în ziua de alegere, pentru a-și dovedi dexteritatea în oratorie, tipic și cântarea bisericescă.

Recița, la 3 Februarie 1922.

Eugeniu Crenianu

Mihai Cristoi

președintele comitetului parohial.

notarul comitetului parohia

2—3

De acord cu mine: *Mihail Gaspar* protopresbiter.

Nr. 609 B. ex 1922.

Acest concurs se publică cu observarea, că în senzul concluzului sinodal Nr. 129 din 1880 parohia de clasa a II-a, dar având în vedere că comuna bisericescă a ameliorat dotațiunea preoțescă anual cu un adaus de 3600 lei, așa că numai această poziție întrece dotațiunea preoțescă prevăzută pentru parohii de clasa I, Consistorul diecezan recunoaște parohia din Recița-montană de parohie de clasa I.

Caransebeș din ședința conzistorială ținută în 7 Aprilie 1922.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu.

Pe baza ordinațiunii Venerabilului Consistor diecezan din 10 Noemvrie 1920 Nr. 2824 B. 1920, se escrie concurs pentru ocuparea postului de *paroh* gr. or. român în parohia vacantă de cl. III din comuna **Teregova** protopresbiteratul Caransebeș cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele sunt:

1. Una sesiune parohială constatătoare din 40 jug. pământ arător și fânaș.
2. Leafă fixă de 400 Lei pe an, în care se cuprinde birul parohial și slujba înmormântărilor simple.
3. Taxele stolare obicinuit.
4. În lipsa de casă parohială alesul va avea a se îngriji singur de locuință; afară de aceea a-și plăti darea după pământul ce-l folosește.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și trimite petițiunile lor dimpreună cu documentele lor venite, adresate comitetului parohial din Teregova prin Prea On. Domn protopresbiter al Caransebeșului.

Totodată să invite concurenții a-se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în biserica acestei comune pentru a-și arăta desteritatea în cântare și predică.

Teregova din ședința comitetului parohial ținută la 27 Decemvrie 1920 st. v. 2—3

Petru Loga

președinte.

Ilie Stoichescu

notar.

În conțelegere cu mine: *Andrei Ghidiu* protopresbiter

Pentru îndeplinirea *parohiei* vacante de clasa III-a din comuna **Bănia**, protopresbiteratul Mehadiei devenită vacantă prin moartea parohului Dimitrie Bogoeviu, se publică din nou concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“ pe lângă următoarele condițiuni:

1. Sesiunea parohială de 32 jug cat.
2. Ca bir primește alesul paroh din cassa bisericii 600 Lei anual.

3. Taxele stolare uzitate.

De cvartir are să se îngrijească alesul paroh.

Toate dările după venitele împreunate cu aceasta parohie le va solvi parohul ales.

Concurenții pentru aceasta parohie sunt poftiți a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în sf. biserică din Bănia, spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie cu prealabila încunoștințare a protopresbiterului tractual, dar nu în ziua de alegere.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și înainta cererile de concurs, adresate comitetului parohial din Bănia, și a le trimite Prea Onoratului Oficiu protopresbiteral la Mehadia.

Bănia, din ședința comitetului parohial ținută la 27 Decemvrie 1921. 2—3

Pavel Bogoeviu,

președinte.

Ioan Stroca,

notar.

În conțelegere cu mine: *Ioan Pepa* protopresbiter.

În urma abdicării preotului Ioan Alexandrescu, se escrie concurs cu termen de 30 zile socotit dela prima publicare în „Foaia Diecezană“, pentru îndeplinirea postului de *preot* cl. III-a din comuna **Verendin**.

Concurenții trebuie să aibă pregătirea preotească în regulă conform regulamentului din vigoare.

Emolumente:

1. Una sesiune parohială constatătoare de 32 jug.
2. Salariu anual în bani gata 200 Lei, plus 200 Lei ajutor de scumpete.
3. Cortel și grădină în natură.
4. Taxele stolare uzuatate,

Petițiunile sunt a se adresa prin Oficiu Protopresbiteral din Mehadia, comitetului parohial.

Recurenții sunt rugați a se prezenta într'o Duminică s'au sărbătoare pentru a-și arăta desteritatea în cântare, dar nici decum în ziua de alegere.

Verendin, din ședința comitetului parohial, ținută la 5 Ianuarie (23 Februarie) 1922. 2—3

Iosim Muntean

președinte.

Martin Velescu

notar.

În conțelegere cu mine: *Ioan Pepa*, protopresbiter.

Pe baza ordinațiunii Venerabilului Consistoriu diecezan din 18 Ianuarie 1922 Nr. 5369 B. ex 1921, să escrie concurs pentru îndeplinirea postului de *paroh* în parohia primă de cl. II-a din **Banloc** devenită vacantă prin abdicarea parohului Filip Pop, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele:

1. Una sesiune parohială constatătoare din 26 jugere 120 stânjeni □ de pământ, după care alegându-l paroh va avea să poarte toate dările.
2. Stola și birul uzitat.

În lipsă de casă parohială alegându-l paroh va avea singur să se îngrijească de locuință.

Doritorii de a ocupa acest post să-și subștearnă recursele lor, conform regulamentului pentru parohii, adresate comitetului parohial din Banloc, Prea On. Oficiu potopresbiteral din Ciacova.

Recurenții sunt poftiți a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în sf. biserică din Banloc, spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie, dar numai cu prealabila încuviințare a protopresbiterului tractual și nici decum în ziua alegerii.

Banloc, din ședința comitetului parohial, ținută la 27 Februarie (12 Martie 1922.) 2—3

Pentru comitetul parohial:

Elisei Mureșianu

preș. com. par.

Petru Borcan

not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Augustin Ghilezan*.

A apărut în Editura **Tipografiei Naționale** din Lugoj:

Calendarul călătorilor

cu mersul trenurilor pe toate liniile **Căilor Ferate Române**. Valabil dela 1 Ianuarie 1922.

Prețul 10 Lei.